

2023-05-17

Till: Norrtälje kommun

Ert dnr: KS 2020-2271

Dnr: 2023/163

Samrådsyttrande avseende Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun

Stockholms Hamnar har hamnar i Stockholms stad, Norrtälje kommun och Nynäshamns kommun. I uppdraget ingår att främja sjöfarten, säkra regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling och hållbara tillväxt samt att bidra till regionens besöksnäring. Kapellskärs hamn i Norrtälje kommun är Stockholms Hamnars nordligaste hamn.

Stockholms Hamnar, nedan kallat Bolaget, har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerat samråd avseende förslag till ny översiktsplan för Norrtälje kommun.

Förslaget till översiktsplan tar sikte på år 2050. Översiktsplanen har fem strategier som på en översiktlig nivå visar ett förhållningssätt till kommunens utveckling:

- Norrtälje kommun ska utvecklas i en hållbar takt och ges goda kopplingar till noder i angränsande kommuner och i Östersjöregionen
- Ett gott företagsklimat och goda förutsättningar för näringslivet ska utveckla nya och befintliga företag
- Hela kommunen ska växa och nya bostäder ska tillkomma i attraktiva livsmiljöer med goda pendlingsmöjligheter
- Norrtälje stad ska stimulera tillväxt och bidra till positiv utveckling i hela kommunen
- Övriga orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar

Stockholms Hamnars yttrande

Stockholms Hamnar ser positivt på att översiktsplanen beskriver att kommunen ska utvecklas i en hållbar takt och ges goda kopplingar till noder i angränsande kommuner och i Östersjöregionen. Bolaget delar även bilden av kommunens utvecklingspotential fram till år 2050 och ser hamnen som en viktig del i utvecklingen av ett gott

företagsklimat och goda förutsättningar för näringslivet. Kapellskärs hamn är nod i en effektiv transportkedja som möjliggör snabba och hållbara transporter sjövägen av gods och passagerare till och från Stockholm-/Mälardalsregionen och angränsande länder på andra sidan Östersjön.

Historiskt sett har det bedrivits sjöfart från Kapellskär till Åland och Finland sedan medeltiden. Här är avståndet dit som kortast och hamnen ligger nära öppet hav. År 2013-2016 rustades Kapellskärs hamn upp för att möta marknadens behov, kraven på säkerhet och för en modernare, mer miljömässig hantering av verksamheten. I dag går snabba passagerar- och godstransporter till Finland och Estland härifrån genom färjor och ro-ro-trafik. Utvecklingen av hamnen pågår fortfarande bland annat i form av ett EU-projekt tillsammans med Nådendals Hamn i Finland som färdigställs under 2023. Projektet innebär en investering i anläggning för landelförsörjning för fartyg vid kaj vilket minskar bland annat sjöfartens utsläpp till luft inom hamnområdena, samt en automatisk förtöjningsanordning, en så kallad auto-mooring.

Enligt beräkningar från konsultföretaget WSP uppgick den så kallade bruttoregion-produkten (BRP) av hamnen i Kapellskär år 2019 till cirka 6,5 mdkr och sysselsättningseffekten uppskattades samma år till 5000 arbetstillfällen, det vill säga det antal arbetstillfällen som varje hamn inom Stockholms Hamnars genererar var för sig utifrån effekternas fördelning.

Utvecklingsinriktning

Stockholms Hamnars fyra hamndelar i regionen skapar totalt sett en av världens största passagerarhamnar och Kapellskärs hamn är en av Sveriges viktigaste och modernaste godshamnar. Bolaget ser det därför som positivt att Kapellskärs hamn enligt översiktsplanen ska ges möjlighet att utvecklas avseende både resor inom passagerar- och godssegmenten till Åland och de baltiska länderna.

Mark- och vattenanvändning

Översiktsplanen pekar ut ett verksamhetsområde längs Rådmansövägen mot Kapellskär, strax norr om Riddersholms naturreservat som ett framtida område för verksamheter med anknytning till hamnen. Bolaget ser positivt på denna inriktning och instämmer i kommunens bedömning att det är av samhällsintresse att kunna etablera verksamheter/industri i närhet till Kapellskärs hamn.

Hamnar är i dag mer än bara en del av sjötransportinfrastrukturen och Kapellskärs hamn är en viktig nod för godstransporter över Östersjön. Genom sin placering i den nordligaste delen av stockholmsregionen i anslutning till Sveriges enskilt största konsumtionsmarknad, är det viktigt med strategiska logistiklägen i anslutning till hamnen

för mer hållbara och effektiva godstransporter.

Den industrimark som finns i gällande detaljplan kommer, vad Bolaget förstår, att behövas som trafikområde. Därmed finns ingen industrimark i nuvarande planer. Bolaget anser att föreslagen industrimarksanvisning i översiktsplanen med fördel bör flyttas längre norrut, detta för att bland annat bättre stämma överens med hamnens mark. Med föreslaget läge i bilden nedan skulle verksamhetsområdet även hamna längs Rådmansövägen, vilket anges i översiktsplanens text.

Bolagets förslag till lokalisering av verksamhets-/industriyta.

Gult område i ovan bild är kommunens förslag längs E18. Grönt är Bolagets förslag till lokalisering längs Rådmansövägen. Blått är det område hamnen äger och avser ansöka om detaljplan för. Denna yta gränsar också mot Rådmansövägen.

Bolaget ser även ett behov av att kunna nå närliggande framtida verksamhets-/industrimark från hamnområdet utan att behöva åka ut på E18 med gods för omlastning. Detta med anledning av att hamnens arbetsfordon, de så kallade MAFI-vagnarna som används som lastbärare och fylls med gods i hamnen och sedan snabbt kan rullas ombord när ett fartyg lägger till, inte får köra på E18. En väg där dessa arbetsfordon på ett transporteffektivt sätt når industrimarken skulle skapa effektivare och hållbarare transporter.

Kapellskärs hamn är i nuläget Stockholms Hamnars största godshamn och har en stabil position som en av Sveriges viktigaste godshamn. Bolaget ser därmed mycket positivt på översiktsplanens inriktning i att hamnen ska kunna fortsätta utvecklas med ökade godsflöden och sjötransporter. Översiktsplanen menar att hamnområdet bör utvidgas

med utvidgat kajområde samt mer utrymme för omlastning och verksamheter som har koppling till hamnen. En ny pir med fler färjelägen kan komma att behövas och hamnbassängen kan behöva fördjupas och muddras, framför allt norr om Kapellskärsskäret. Bolaget ämnar definiera denna utveckling tydligare i pågående detaljplanarbete.

Allmänna intressen

Enligt beräkningar uppskattas de totala godsmängderna i regionen att öka med 65 % fram till år 2040. Bolaget vill med anledning av det passa på att lyfta kommunens trafik- och mobilitetsstrategi som ett gott exempel där kommunen inom ramen för den även vill verka för att översiktsplanen ska medge en ökad standard på riksväg 77, E18 samt länsvägarna 76, 276 och 283.

Trafik och mobilitet

Riksväg 77 var tidigare utpekad som riksintresse för kommunikationer på grund av sin funktion att binda samman Kapellskärs Hamn med E4. Bolaget ser fortsatt att väg 77 har en viktig funktion för godstransporter mellan Kapellskärs hamn och Stockholm-/Mälardalsregionen och är positiv till översiktsplanens inriktning för en fortsatt utveckling och ökad standard både ur trafiksäkerhets- och framkomlighetssynpunkt.

När det gäller utvecklingen av kollektivtrafik i kommunen ser Bolaget med anledning av redan befintlig passagerartrafik i hamnen samt kommande satsning på passagerartrafiken på linjen Kapellskär–Långnäs–Nådendal, gärna om möjligt en utveckling av kollektivtrafiken kopplat till fartygstider.

Laddinfrastruktur

Översiktsplanen lyfter även att laddinfrastrukturen i kommunen behöver byggas ut i syfte att underlätta omställningen till elfordon, både gällande privatbilar och tunga transporter. Bolaget ser positivt på att Kapellskärs hamn är markerat på översiktsplanens kartbild över strategiska platser för laddinfrastruktur på landsbygden. Bolaget uppskattar att behovet och efterfrågan av laddning av tyngre fordon i närheten av hamnen kommer att öka under kommande år. Hamnen har dock av bland annat utrymmesskäl och kapacitetsskäl inte möjlighet att erbjuda laddinfrastruktur för lastbilar på hamnområdet, men ser gärna möjligheter i att delta i eventuella dialoger för att undersöka hur förutsättningar kan skapas för laddinfrastruktur samt infrastruktur för förnybara drivmedel i hamnens närområde. I Kapellskärs hamn passerar i snitt 600 lastbilar per dygn fördelade på korta slot-tider morgon och kväll, vilket inte möjliggör ett tillhandahållande av laddplatser till dessa. I en framtid finns en möjlighet att alternativa bränslen för fjärrtransporter utgör huvuddelen av trafiken till och från hamnen.

Bolaget ser även ett ökat el- och effektförstärkningsbehov till hamnen under kommande år med anledning av de krav som ställs inom EU att till år 2030 kunna erbjuda fartyg

elanslutning vid kaj, men även för eventuella behov av laddning av lastbilar, truckar och personbilar på eller vid hamnområdet.

Stockholms Hamnar ser sammanfattningsvis fram emot fortsatt dialog om frågor kopplade till Norrtälje kommuns översiktsplan 2050 samt den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050.

Detta ärende har inte behandlats av Stockholms Hamnars styrelse.

För Stockholms Hamn AB

Anders Nordlund
Hamnkaptén & Chef Sjöfart
Stockholms Hamn AB